

Jukio Mišima

Zlatý pavilon

KINKAKUJI

Copyright © 1956, The Estate of Yukio Mishima

All rights reserved

© Rubato, 2022

Translation © Klára Macúchová, 2022

ISBN 978-80-87705-91-9

I.

Už od útlého věku mi otec často vyprávěl o Zlatém pavilonu.

Narodil jsem se na opuštěném mysu Nariu, který vybíhá do Japonského moře severovýchodně od Maizuru. Otec odtamtud nepocházel, narodil se v Širaku, vesnici na východním okraji Maizuru, ale na přání rodičů vstoupil do mnišského stavu a později se stal představeným buddhistického chrámu právě na tomto odlehlém mysu. Zde se také oženil a zplodil dítě, mě.

V blízkosti chrámu na mysu Nariu nebyla žádná vyhovující střední škola, a tak mě z domova poslali ke strýci do otcova rodiště Širaku. Odtamtud jsem chodil pěšky do školy v Higašimaizuru.

Otcova rodná vesnice bývala prozářena sluncem. Jen v listopadu a v prosinci se vždy několikrát denně spustil náhlý déšť, dokonce i ve dnech, kdy bylo tak krásně, že na obloze nebyl vidět jediný mráček. Snad právě tam se utvářel můj nestálý charakter.

Vždy v květnu, když jsem se v podvečer navracel ze školy, jsem často z okna svého studentského pokojíku

v prvním patře strýcova domu pozoroval protější kopce. Stráně pokrývaly stromy, na jejichž mladé listy dopadala zář zapadajícího slunce, a mně se zdálo, že uprostřed polí stojí zlatá zástěna. Přitom jsem si představoval Zlatý pavilon. Znal jsem ho z fotografií a učebnic, ale v mé duši vítězila vize z otcova vyprávění. Otec pavilon nepopisoval, nikdy by neřekl, že se třpytí zlatem, ale mluvil o něm tak, jako by na světě neexistovalo nic krásnějšího. Choval jsem v srdci tvary jeho znaků i zvuk jména. Mé chápání Zlatého pavilonu nemělo ovšem s jeho skutečnou podobou mnoho společného.

Stačilo, abych viděl sluneční třpyt na vzdáleném rýžovém poli, a už jsem si představoval, že to je odlesk Zlatého pavilonu, jenž mi zůstává skrytý. Průsmyk Kičizaka, který tvoří hranici mezi prefekturami Fukui a Kjóto, ležel přímo na východ. Nad ním vycházelo slunce a já jsem tam vídal Zlatý pavilon, jak stoupá od horské soutěsky zalité jitřními paprsky k ranní obloze, přestože Kjóto leží přesně opačným směrem. Zjevoval se mi, ačkoliv na vlastní oči jsem ho vidět nemohl, stejně jako nedaleké moře. Záliv Maizuru je sice od Širaku vzdálen západně necelých šest kilometrů, moře však z vesnice vidět není, je zastíněno kopci. Přesto je cítit ve vzduchu. Vítr ke mně občas přivál jeho pach, a když bylo moře rozbouřené, zalétala do okolních polí hejna prchajících racků.

Vždy jsem byl slabé konstituce a při cvičení na hrazdě nebo při závodech jsem pokaždé prohrál. K tomu od narození

koktám, a tak jsem se postupně uzavřel do sebe. Všichni věděli, že jsem dítě z chrámu, a ti nejslušnější se mi posmívali jen tím, že napodobovali koktavého mnicha. Zajímavě recitovali sůtry nebo mi schválně hodně hlasitě předčítali pasáže příběhu, v němž vystupoval koktavý detektiv.

Netřeba dodávat, že koktavost vytvořila mezi mnou a okolním světem hradbu. Nevytloučím ze sebe pořádně ani první hlásku, a ta je právě klíčem ke dveřím vedoucím z mého vnitřního světa ven. Já tím klíčem v zámku zkrátka správně neotočím. Většina lidí umí zacházet se slovy lehce, dveře mezi vnitřním a vnějším světem má dokořán, může jimi volně proudit vzduch. To já za nic na světě nedokážu. Na mém klíči je silný nános rzi.

Když se koktavý člověk nervózně snaží vydat ze sebe slovo, působí dojmem ptáčka pokoušejícího se vyprostit z ptačího lepu. A ve chvíli, kdy se mu to konečně podaří, je už pozdě. Po pravdě řečeno, někdy se mi zdá, že na mě okolní svět čeká, zatímco já se snažím osvobodit. Jenomže přítomnost, která na mě čeká, přestává být přítomností, a v okamžiku, kdy se konečně po všem úsilí dostanu do vnějšího světa, najdu už jen vybledlou, napůl ztrouchnivělou realitu. Realita posunutá v čase ztrácí svěžest a vychází z ní hnilobný pach. Jen takové jsem hoden.

Není těžké pochopit, proč měl mladík jako já dva protichůdné druhy ambicí. V dějepisu mě vždycky bavily popisy tyranů. To já bych byl koktavý, mlčenlivý tyran. Moji podřízení by bedlivě sledovali, jak se tvářím, a žili by ve dne v noci ve strachu. Svou krutost bych neměl zapotřebí

ospravedlňovat žádnými jasnými, uhlazenými slovy. Veškerá nelidskost by byla dostatečně zdůvodněna pouhým mlčením. Na jedné straně jsem snil o tom, jak trestám jednoho po druhém učitele a spolužáky, kteří se mi dennodenně posmívali, na druhé jsem se opájel myšlenkou, že jsem velký tvůrce obdařený pronikavým viděním, vládce vnitřních světů. Oč ubožejší z vnějšího pohledu, o to bohatší uvnitř. Bohatší než kdokoli jiný. Jistě se nelze mladíkovi, trpícímu neodstranitelnou vadou, divit, když je přesvědčen, že je tajně vyvolenou bytostí. Cítil jsem, že tomuto světu přináším jakési poselství, o němž jsem sám zatím nic nevěděl.

Vzpomínám si na jednu příhodu z té doby.

Světlá moderní budova mé střední školy stála na rozlehlém pozemku uprostřed mírných kopců. Jednoho květnového dne přišel svou starou školu navštívit jeden absolvent. V té době už studoval Školu námořního inženýrství v Mizuru a právě dostal dovolenku. Byl pěkně opálený a pod štítkem vojenské čepice posunutá až do očí mu vystupoval klenutý nos. Zkrátka od hlavy k patě dokonalý mladý hrdina. Mladším kolegům vykládal, jak má náročný život, plný vojenské disciplíny. O svých útrapách však rozprávěl tónem, jako by mluvil o životě plném přepychu a rozmařilosti. Z každého jeho gesta číselo pýcha, přitom se ale tvářil, jako by si byl i při svém mládí náležitě vědom ceny vlastní skromnosti. Vypínal hrud v uniformě jako figurína na přídi lodi, která pluje vpřed rozrážejíc mořský vánek.

Seděl na kamenných schodech, vedoucích dolů na školní pozemek, obklopen několika mladšími žáky unesenými jeho slovy. V zahradě na svahu kvetly právě jarní květiny: tulipány, hrachory, sasanky a chudobky. A nad hlavami jim visely bohaté květy bílých magnolií. Řečník i posluchači zůstávali nehybní, připomínali pomník. Já jsem seděl sám na lavičce dva metry od nich. To byly mé způsobky. To byl můj zdvořilý postoj vůči májovým květům, pýchou nadmuté uniformě i jasně rozesmátým hlasům. Nakonec jsem ovšem upoutal pozornost mladého hrdiny víc než jeho obdivovatelé. Vypadalo to, že jsem ranil jeho pýchu, neboť jsem byl jediný, kdo se neskláněl před jeho velikostí. Zjistil si od ostatních, jak se jmenuji, a zavolal na mě:

„Hej, Mizoguči!“

Strnule a bez jediného slova jsem se na něho zadíval. Věnoval mi úsměv, v němž bylo obsaženo něco jako polichocení mocného muže.

„Nic mi neodpovíš? Jsi hluchoněmý, nebo co?“

„Ko... ko... ko... koktáš,“ odpověděl místo mě jeden z obdivovatelů, a v tu ránu se všichni divoče rozchechtali. Ve škodolibém smíchu je cosi oslňujícího a mně se zdálo, že krutý posměch spolužáků, tak příznačný pro jejich mládí, září jako paprsky odrážené chuchvalci listí.

„Cože, ty koktáš? A nechtěl bys také vstoupit do námořní školy? Tam by z tebe koktání vymrskali za jediný den.“

Nevím, jak se mi to podařilo, ale najednou jsem dokázal jasně odpovědět. Má slova plynula hladce, aniž bych se o to snažil.

„Ne, nechtěl. Já budu mnichem.“

Všichni oněměli. Mladý hrdina sklopil oči, utrhł stéblo trávy a dal si ho do úst.

„Hm, v tom případě ti i já v nejbližších letech přidělám práci.“

Ten rok vypukla válka v Tichomoří.

Tehdy nesporně došlo k jednomu z mých probuzení. Pochopil jsem, že musím jen počkat na svůj temný svět. Jednou se všechny ty májové květy, uniformy i škodolibí spolužáci pohnou do mé otevřené náruče. Uvědomil jsem si, že mám svět ve svých rukou a že ho jednou vyždímám až do morku kostí. Na můj věk bylo ovšem toto poznání ještě příliš složitě, zatím jsem na ně nedokázal být hrdý.

Hrdost musí být lehčí, světlejší, zřetelná a zářivá. Toužil jsem po něčem viditelném. Chtěl jsem být hrdý na něco, co každý hned uvidí. Na něco, jako byl meč, který se jemu houpal u pasu. Ano, přesně na něco takového. Jeho meč byl skutečně honosný a všichni středoškoláci ho také obdivovali. Někde jsem slyšel, že si jím studenti námořní školy tajně ořezávají tužky. Jak je to elegantní, používat takto vznešený symbol na něco tak triviálního.

Náš hrdina si svlékl uniformu a pověsil ji na bíle natřený plot. Stejně tak kalhoty i bílé tílko. Všechno to oblečení bylo cítit zpocenou kůží mladého muže. Na bělostně zářící košili pověšenou v těsné blízkosti květin se slétaly zmatené včely. Čepici zdobenou zlatým prýmkem nasadil na plot přesně tak, jak ji měl předtím na hlavě, jakoby staženou do

očí. Mladší studenti ho vyzvali k zápasu v sumó a on s nimi odešel dozadu do ringu.

Ty odložené věci mi připadaly jako čestný hrob a hojnost májových květů kolem mou představu ještě umocňovala. Zejména čepice s černými odlesky na kšiltu, vedle zavěšený kožený opasek s mečem, to všechno v odloučení od těla vyzařovalo lyrickou krásu stejně dokonalou jako vzpomínka. Vypadalo to zkrátka jako ostatky mladého hrdiny.

Od zápasnického ringu ke mně doléhal veselý jásot. Rozhlédl jsem se, abych se ujistil, že v mé blízkosti nikdo není, vytáhl jsem z kapsy rezavý nůž na ořezávání tužek, příkradl jsem se k plotu a do hřbetu nádherné černé pochvy na meč jsem vyryl několik šeredných vrypů...

Podle mého popisu by snad někdo mohl zbrkle usuzovat, že jsem musel být cosi jako nadějný básník. Já jsem však v životě nejen nenapsal jedinou báseň, ale nezaznamenal jsem ani žádnou myšlenku. K tomu, abych se snažil kompenzovat své nedostatky něčím, čím bych ostatní převyšoval, mi chyběla motivace. Jinými slovy, byl jsem příliš arogantní, než abych se stal umělcem. Moje vidina být velkým tvůrcem nebo tyranem zůstávala v rovině snu a já jsem neměl sebemenší důvod k jeho naplnění. Ani mě nenapadlo udělat něco, čím bych svůj sen realizoval.

Jediným zdrojem mé pýchy byla skutečnost, že mě lidé nechápou. Proto jsem ani neměl potřebu vyjadřovat se tak, aby mi někdo porozuměl. Pokládal jsem se za člověka, jehož osud neobdařil ničím, co by ostatní lidé dokázali vi-

dět, a moje osamělost pomalu narůstala. Nadouvala se jako dobře krmené prase.

Často se mi vrací vzpomínka na jednu tragickou událost, která se přihodila v naší vesnici. Ačkoliv se mě ve skutečnosti netýkala, nemohu se zbavit neodbytného pocitu, že jsem byl jejím účastníkem. Byla to událost, která mě postavila tvář v tvář životu, tělesným touhám, proradnosti, nenávisti i lásce, zkrátka všemu. Moje paměť se ovšem zpěčuje prvkům vznešenosti, které se v tom incidentu skrývaly, a zavírá před nimi oči.

O dva domy dál od mého strýce žila krásná dívka s velkýma jasnýma očima. Jmenovala se Uiko. Pocházela z bohaté rodiny a chovala se povýšeně. Všichni se kolem ní točili, ale nikdo netušil, co se jí asi honí hlavou, když je ponechána sama sobě. Uiko byla podle všeho ještě panna, ale žárlivé ženské ji už pomlouvaly, že bude jistě jalová.

Jakmile Uiko ukončila vyšší dívčí školu, nastoupila do námořní vojenské nemocnice v Maizuru jako dobrovolná zdravotní sestra. Nemocnice byla dost blízko, aby mohla do práce dojíždět na kole. Musela se však hlásit brzy ráno, a tak vyjížděla z domu už za svítání, o dvě hodiny dřív, než jsme vyráželi do školy my.

Jednou v noci jsem myslel na Uičino tělo a byl jsem natolik pohroužen do melancholického snění, že jsem nedokázal pořádně spát. Vyklouzl jsem proto ještě za tmy z postele, obul si sportovní boty a vyšel ven do šera letního úsvitu. Nebylo to poprvé, co jsem snil o Uičine těle, i když

pro mne ve změti myšlenek zůstávalo jen mlhavým stínem, bílým a pružným, vytvarovaným z jediného kusu voňavého masa. Představoval jsem si teplo, které bych pocítil v prstech, kdybych se ho dotkl, i pružnost, s níž by tělo mým prstům odolávalo. Myslel jsem také na jeho vůni, připomínající vůni pylu.

Běžel jsem rovně po tmavé cestě. Ani kameny mě nedotýkaly, třebaže se přede mnou otevírala jen tma. Cesta se rozevřela u osady Jasuoka, kde rostl vysoký strom kejaki. Kmen měl zvlhlý ranní rosou. Složil jsem k němu své tělo a čekal, až od vsi pojede Uičino kolo. Neměl jsem žádný plán, nechystal jsem se nic podniknout, jen jsem celý udýchaný přiběhl a teď jsem prostě čekal. Chtěl jsem si ve stínu kejaki odpočinout, nepřemýšlel jsem nad tím, co tam vlastně pohledávám. Žil jsem takřka bez kontaktů s vnějším světem a živil jsem v sobě falešnou představu, že jakmile do něho jednou skočím, všechno půjde snadno a všechno bude možné.

Do nohou mě štípali komáři, tu a tam se ozvalo kokrhání. Kradmo jsem vyhlížel, co se děje na cestě, až jsem v dálce zahlédl něco bílého, nezřetelného. Chvilku jsem to pokládal za přirozenou součást svítání, ale byla to Uiko. Podle předního světla jsem poznal její kolo. Jelo klouzavě, nehlučně. Když se přiblížilo, vyskočil jsem náhle ze stínu kejaki přímo před ně. Kolo nebezpečně prudce zabrzdilo.

V tom okamžiku jsem zkameněl. Vůle i touha, všechno ve mně ztuhlo. Můj vnitřní svět náhle ztratil kontakt s okolím, vnější svět mě zase jen obstoupil svou statickou exis-

tencí. To, co vyklouzlo ze strýcova domu, nazulo si bílé sportovní boty a běželo po tmavé cestě až do stínu kejaki, nebylo nic jiného než mé vnitřní já. To mě přimělo běžet ze všech sil až sem. Všechny vesnické střechy, jejichž nejasné obrysy vystupovaly ze tmy, tmavé stromy, černý vrchol hory Aoba, a dokonce i Uiko stojící přede mnou, to všechno najednou až děsivě postrádalo jakýkoli obsah, vše bylo zoufale nesmyslné. Svět mimo mé já obsáhl všechno sám, aniž počkal na moji účast, a já jsem byl nucen tuhle absurdní, obrovskou a černočernou realitu nést s tíhou, jakou jsem dosud nepoznal.

Jako obvykle mě napadlo, že slova jsou to jediné, co by mne v této situaci dokázalo zachránit. Můj typický omyl. Vždycky když bylo třeba jednat, zaměstnala mě slova. Pohltila veškerou moji pozornost, protože tak těžce vycházela z mých úst, a já úplně zapomněl na činy. Mylně jsem se domníval, že ohromující čin musí být vždy provázen ohromujícími slovy.

Nedíval jsem se, ale bylo mi jasné, že jakmile Uiko po počátečním úleku zjistila, o koho se jedná, soustředila svůj pohled výlučně na má ústa. Určitě se dívala, jak se ten malý hloupý černý otvor ve slabém ranním světle nesmyslně kroutí, špinavý a beztvářý jako doupe polních živočichů. Dívala se zkrátka na mou pusu. A když se ujistila, že z ní nevychází žádná síla, která by se snad mohla zachytit vnějšího světa, uklidnila se.

„No nazdar!“ řekla. „On je to jen koktavec. To jsou mi ale způsob!“ V jejím hlase byla přímost a svěžest ranního

vánku. Zazvonila na zvonek kola a znovu se opřela do pedálů. Objela mě, jako by se vyhýbala kameni. Široko daleko nebylo živé duše, ale ona nepřestávala vyzvánět. Její výsměšné zvonění jsem slyšel, ještě když šlapala v dálce u protějšího pole.

Uiko na mě žalovala, a tak k nám večer přišla její matka. Jinak vždy mírný strýc mi hrozně vyhuboval. Proklínal jsem Uiko a přál jsem si její smrt. O několik měsíců později se má kletba naplnila, a já od té doby pevně věřím v moc prokletí.

Touha, aby Uiko zemřela, mě neopouštěla ve dne ani v noci. Chtěl jsem, aby zmizel svědek mé potupy. Kdyby nebylo svědků, zmizela by z povrchu zemského ostuda. Všichni cizí lidé jsou svědky. Nebýt jich, nezrodila by se hanba. Za Uičinýma očima zářícíma v šerém světle úsvitu jako voda, za těma očima, které mě tak upřeně pozorovaly, jsem viděl svět ostatních lidí, svět těch, kteří nikdy nikoho nenechají na pokoji, svět neúnavných svědků našich provinění. Všichni ti lidé musejí zemřít. Svět musí být zničen, abych mohl zpříma nastavit tvář slunci.

Dva měsíce po onom incidentu Uiko ve vojenské nemocnici skončila a zůstala doma. Mezi lidmi ve vsi kolovaly různé klepy. A koncem podzimu se to stalo.

Nikdy nás ani ve snu nenapadlo, že by se v naší vesnici mohl skrývat dezertér od námořnictva. Jednoho jasného dne koncem října přišel v poledne na obecní úřad vojenský četník. To nebylo nic výjimečného a nikdo tomu nepřikládal zvláštní váhu.

Byl jasný den na konci října. Šel jsem jako obvykle do školy a večer po návratu domů jsem se učil. Když byl čas jít spát, chtěl jsem zhasnout a můj pohled přitom padl na vesnickou cestu. Tam jsem uviděl dav lidí. Slyšel jsem, jak se sbíhají jako smečka psů, sotva popadají dech. Sešel jsem dolů, teta i strýc už byli také na nohou. U vchodu stál s vykulenýma očima můj spolužák a křičel:

„Naproti právě četníci zatýkají Uiko! Pojdte všichni tam!“

Vklouzl jsem do dřeváků a vyběhl ven. Měsíc té noci krásně svítil a stojany na sušení rýže vrhaly zřetelné stíny na požaté pole. Pod stromy se hemžila skupina lidských siluet. Uiko v černých šatech seděla na zemi. V obličeji byla nápadně bledá. Nad ní stáli její rodiče a několik vojenských četníků. Jeden z nich držel v ruce krabici se svačinou a křičel. Otec otáčel hlavou sem a tam, hned se omlouval četníkovi, hned zase káral svoji dceru. Zhroucená matka srdceryvně štkala.

Celý výjev jsme pozorovali přes pole. Diváků postupně přibývalo, až se mlčky dotýkali rameny. Nad námi visel měsíc, tak malý, že vypadal, jako by ho někdo vyždímal.

Spolužák mi šeptal do ucha, co se vlastně stalo. Uiko se prý vykradla se svačinou z domu, a zrovna když si to namířila do sousední obce, chytil ji četník, který už tam na ni vleže číhal. Jídlo nesla docela určitě dezertérovi. Seznámila se s ním ve vojenské nemocnici, otěhotněla a z nemocnice ji propustili. Teď ji četník vyslýchal, aby zjistil, kde se dezertér skrývá. Uiko se však nehnula z místa, seděla a zarytě mlčela.

Bez dechu jsem jí zíral do tváře. Vypadala jako šílená, jako blázen v zajetí. Obličej jí ozařoval měsíc a ona nehnula brvou. Nikdy v životě jsem neviděl tak zarputilý výraz. Sám jsem svou tvář pokládal vždy za světem zavrženou, ta Uičina naopak svět zavrhovala. Měsíční světlo jí nemilosrdně zaplavovalo čelo, oči, hřbet nosu i tváře. Ačkoliv, její nehybný obličej byl světlem vlastně spíš jen svrchu omýván. Kdyby jen nepatrně pohnula očima nebo ústy, mohl by to svět, jímž opovrhovala, pokládat za znamení, že může vtrhnout dovnitř.

Díval jsem se na ni se zatajeným dechem. Pozoroval jsem tvář, z níž v tuto chvíli vyprchal život, a ona už se nevyjádří k minulosti ani k budoucnosti. Tak zvláštní výraz jsem viděl zatím jen na pařezu čerstvě podtátého stromu. Řez s nádhernou kresbou dřevěných vláken stromu, který je vzdor svěžímu a mladistvému zbarvení zastaven v růstu, zaplaven větrem a slunečními paprsky, jež na něj už nemají dopadat. Nečekaně ho vystavili světu, který mu není vlastní. Nádherná kresba dřevěných vláken na řezu ukazuje zvláštní tvář. Tvář nastavenou tomuto světu jen proto, aby ho odmítla...

Nemohl jsem se zbavit myšlenky, že tohle je jediný okamžik, kdy má Uiko tak nádherný a neopakovatelný výraz, a já mám teď jedinečnou příležitost ho vidět. Netrvalo to však ani tak dlouho, jak jsem očekával, a v jejím krásném obličejí se náhle objevila změna.

Uiko vstala. V tu chvíli se mi zdálo, že se usmála. Připadalo mi, že jsem v měsíčním světle zahlédl záblesk jejích bí-

lých zubů. Víc o té proměně říct nedokážu, protože když se Uiko zvedla, její tvář ustoupila z jasného měsíčního světla a schovala se ve stínu stromů.

Škoda že jsem nemohl vidět její proměnu ve chvíli, kdy se rozhodla zradit, zblízka. Kdybych viděl každyčkový její rys, snad by se i ve mně probudil pocit smířlivosti, laskavosti schopné lidem odpustit každý ohavný čin.

Uiko ukázala směrem k úpatí hory Kahara ležící v sousední obci.

„Takže je v chrámu Kongó!“ zařval četník.

Tehdy se ve mně probudila dětinská radost jako při svátečním veselí. Četníci se rozdělili do skupin, které měly obklíčit chrám Kongó ze všech stran, a vyzvali vesničany, aby jim pomohli. Se zlomyslným zájmem jsem se přidal k první skupince několika chlapců, kterou vedla Uiko. Žasl jsem nad její sebejistou chůzí, když kráčela v doprovodu četníků v čele skupiny po cestě zalité měsíčním svitem.

Chrám Kongó, vzdálený od Jasuoky asi patnáct minut chůze, je velmi slavný. Proslavil jej nejen vysoký strom kaja, který tam zasadil sám princ Takaoka, ale především elegantní třístupňová pagoda, o níž se traduje, že ji vybudoval tesař Džingoró Hidari. V létě jsme si tam často hrávali a pod vodopád za kopcem jsme se chodívali koupat.

Stěna hlavní svatyně stála u řeky. V rozbahněné zemi tam bujela pampasová tráva, jejíž bílé klasy se za noci jasně leskly. Vedle brány do hlavního chrámu kvetly sa-sanky. Naše skupinka tiše postupovala podél řeky. Hlavní

svatyně chrámu Kongó se nacházela dál po proudu. Vpravo za dřevěným mostem stála třípatrová pagoda a vlevo se táhl podzimní listnatý les ukrývající sto pět kamenných schodů porostlých mechem. Vápencové schody byly značně kluzké.

Než četník vstoupil na most, otočil se k naší skupině a dal nám rukou znamení, abychom zastavili. Traduje se, že v dávných dobách právě na tomto místě stála zastřešená brána se sochami dvou obrů, kterou postavili slavní sochaři Unkei a Tankei. Kopce v údolí Cuzura vzadu za branou už patří k areálu chrámu Kongó.

Zatajili jsme dech...

Četník Uiko popohnal. Přešla přes most sama jako první, my jsme ji následovali až po chvíli. Spodní část schodů byla zahalena do stínu, zatímco od poloviny nahoru je zalévalo měsíční světlo. Skrývali jsme se v dolní části ve stínu. Podzimní listí, které právě začalo nabírat červenou barvu, bylo v měsíčním světle celé černé.

Nahoře nad kamennými schody stála hlavní svatyně chrámu Kongó a odtamtud nalevo se svažovala spojovací chodba do prázdného sálu postaveného podle vzoru pódia chrámu Kijomizu, který zřejmě kdysi sloužil k šintoistickým rituálním tancům. Sál vystupuje do vzduchu nad kopcem, ze spodní části útesu ho podpírá množství pilířů napříč pospojovaných trámy. Hlavní svatyně, spojovací chodba i nosná dřevěná konstrukce letitými dešti a větry vybledly tak, že jsou čistě bílé jako kostra. Když je podzim na vrcholu, červené listí tvoří s tou bělostnou stavbou nád-

hernou harmonií, v noci ovšem působila bílá kostra, místy polévaná měsíčním svitem, tajemně a trochu podezřele.

Desertér se pravděpodobně skrýval v sále nad pódium. Četníci chtěli k jeho zadržení použít Uiko jako návnady. My, svědci chystaného zatčení, jsme se ukryli se zatajenými dechy ve stínu. Obklopovala nás studená noc pozdního října, ale mně tváře jen hořely.

Uiko vystoupala po sto pěti vápencových schodech sama... Stoupala pyšně, vypadala jako nepřítel. Na sobě měla černé šaty a zpod černých vlasů vystupoval její nádherný bělostný profil.

Pod měsícem a hvězdami, uprostřed nočních mraků a cedry porostlých kopců, které svými hřebeny sahaly až k obloze, mezi odlesky měsíčního svitu na stěnách stavby bělostně zářící do tmy jsem se opájel průzračnou krásou Uičiny zrady. Byla vyvolena, aby sama hrdě vystoupala po bílých schodech nahoru. Její zrada souzněla s hvězdami, měsícem i vysokými cedry. Jinými slovy, Uiko teď žila v témže světě jako my, svědkové, a okolní přírodu, v níž žijeme my všichni, přijímala stejně. Stoupala po schodech jako jedna z nás. Nemohl jsem se ubránit myšlence, při které se mi tajil dech: „Svou zradou nakonec přijala i mě. Teď mi patří.“

Většina okamžiků prožitých událostí se z naší paměti vytrácí, ale Uiko, stoupající po sto pěti mechem porostlých kamenných schodech, v mé paměti zůstává. Pro mě po nich stoupá navěky.

V té chvíli se z ní ovšem stal jiný člověk. Uiko krácející po schodech byla dvojnásobnou zrádkyní, zradila mě a zradila nás. Přestala odmítat svět bezpodmínečně jako celek, ani ho jako celek nepřijala. Podrobila se řádu vášně a zařadila se mezi ženy, jež se oddaly jedinému muži. Proto si ji dnes nemohu vybavit jinak než jako výjev ze staré litografie.

Prošla chodbou a zavolala do tmy hlavní chrámové síně. Vynořila se silueta muže. Uiko na něj promluvila. Muž namířil revolver směrem ke schodům a vystřelil. Z houští u schodů opětoval palbu četník. Když se muž chystal vystřelit podruhé, Uiko se dala na útěk směrem ke svatyni. Muž vypálil několik ran a zasáhl ji do zad. Uiko se skácela k zemi. Nato si muž přiložil hlaveň revolveru ke spánku a vystřelil ještě jednou...

Všichni se rozběhli za četníky, běželi po schodech nahoru k mrtvým tělům. Já jsem zůstal tiše ukrytý ve stínu podzimního listí. Nade mnou se tyčila bílá dřevěná konstrukce poskládaná všemi směry. Doléhal ke mně dusot nohou pobíhajících po dřevěných prknech chodby nade mnou, ale jen slabě. Zmatená světla několika baterek klouzala přes trámy až do podzimního listí v korunách stromů.

Pro mě byla v tu chvíli celá událost už někde v dálce. Lidi nic nerozhází, dokud neteče krev, a také teď to s nimi pohnulo až v okamžiku, kdy krev už byla prolita a tragédie skončila. Usnul jsem.

Když jsem se probudil, všichni už byli pryč. Zapomněli na mě. Ovzduší bylo naplněné ptačím štěbetáním a ranní slunce se zpříma opíralo do listí okolních stromů. Bílá

kostra stavby pod náparem slunečního světla ožila a do údolí červeného listí klidně a důstojně vystupovala prázdná svatyně.

Vstal jsem, protáhl se a protřel si tělo, aby se mi rozproudila krev. Zbyl ve mně jenom chlad. To jediné, co zůstalo, byl chlad.

*

O jarních prázdninách následujícího roku nás přijel navštívit můj otec. Měl na sobě plášť přehozený přes národní stejnokroj pro civilní obyvatelstvo. Oznámil mi, že mě vezme na pár dní do Kjóta. Šokovalo mě, jak otec zeslábl, tuberkulóza zjevně značně pokročila. Nejenom já, ale i strýc s tetou ho od cesty do Kjóta zrazovali, otec však neposlouchal. Později jsem pochopil, že mě chtěl seznámit s opatem kláštera při Zlatém pavilonu. Chtěl to udělat, dokud ještě žil.

Navštívit Zlatý pavilon byl samozřejmě můj dlouholetý sen, neměl jsem ovšem nejmenší chuť cestovat tam s otcem. Choval se sice statečně, ale každý na něm musel ihned poznat, že je těžce nemocný.

Blížila se chvíle, kdy jsem měl Zlatý pavilon spatřit poprvé, a v mém srdci narůstala nejistota. V žádném případě mě nesmí zklamat, musí být nádherný! Vsadil jsem všechno na vlastní schopnost představit si jeho krásu a s tou jsem žil, nebral jsem v potaz, jak pavilon vypadá ve skutečnosti. Věděl jsem o něm vše, co jen moje chlapecká mysl dokázala pojmout. Například jedna vcelku

povrchní kniha o umění popisovala historii Zlatého pavilonu takto:

Šógun Jošimicu Ašikaga převzal ve čtrnáctém století od rodu Saiondži sídlo v Kitajamě a postavil si zde rozsáhlou rezidenci. Hlavní budovy celého komplexu tvoří jednak buddhistické stavby, jako je Svatyně ostatků zasvěcená Buddhovu popelu, Svatyně zápalných obětí, Síň pokání a také Hó-sui'in neboli Síň očištné pravdy, a jednak stavby obytné, tedy Císařská komnata, Sál šlechty, Kapitulní síň, Věž nebeského zrcadla, Vyhlička Severky, Palác pramene a Sněžná besídka. Svatyně ostatků byla vybudována s největší péčí a později se jí začalo říkat Zlatý pavilon. Je obtížné přesně stanovit dobu, kdy se začala takto nazývat, nicméně po válkách Ónin (1467–1477) se v období Bunmei (1469–1487) již tento název všeobecně používal.

Samotný Zlatý pavilon je třípodlažní stavba, postavená v rozlehlém parku nad Zrcadlovým jezerem pravděpodobně kolem roku 1398. První a druhé podlaží je vystavěno v japonském stylu obytné palácové architektury s posuvnými zástěnamy, zatímco třetí podlaží je v čistě zenovém stylu, s hlavními mřížovými dveřmi uprostřed a okny ve tvaru zvonu po obou stranách. Na střeše ve tvaru pyramidy, kryté cypřišovou kůrou, stojí pozlacený bronzový fénix. Monotónnost stavby oživuje terasa Sósei vysunutá nad hladinu jezera, jejíž lehká a elegantní dřevěná stříška opatřená štítem se jen mírně svažuje. Je vyrobena z jemnozrného dřeva a celá terasa je proto lehká a elegantní. Zlatý pavilon je mistrovským dílem zahradní architektury, která uvádí v harmo-

nický soulad obytnou architekturou s buddhistickým chrámovým stylem, plně vystihuje Jošimicuv vkus ovlivněný kulturou dvorské šlechty a dokonale odráží atmosféru své doby.

Když Jošimicu zemřel, toto sídlo se podle jeho vůle stalo zenovým klášterem, jenž byl pojmenován Rokuondži, tedy Chrám jelení obory. Později byly některé budovy kláštera přemístěny jinam, další zchátraly, ale Zlatý pavilon naštěstí zůstal zachován.

Stejně jako měsíční svit symbolizuje noční oblohu, byl Zlatý pavilon postaven jako symbol období temna. Potřeboval jsem proto, aby byl pavilon mých snů zahalen do tmy. Jeho krásné štíhlé pilíře zůstávaly ve tmě nehybně klidné, jen zevnitř vycházelo slabé světlo. Ať už si o té stavbě budou lidé vykládat cokoli, nic to nezmění na skutečnosti, že čarovný pavilon musí tiše ukazovat svou jemnou krásu a přitom snášet tmu, která ho obklopuje.

Myslel jsem také na pozlaceného fénixe, jak celá léta stojí na střeše vystaven větrům a dešti. Ten tajemný zlatý pták nikdy neohlásil svítání, nikdy ani nezamával křídly. Jistě už docela zapomněl, že je ptákem, nikdo však nemůže tvrdit, že fénix nevypadá, jako by létal. Je sice pravda, že ptáci obvykle létají vzduchem, zlatý fénix se zato na svých zářivých křídlech vznáší navěky. Do těch křídel bije čas. Bije do nich a plyne pozpátku. Při samotném letu zůstává fénix nehybný, stačí, že má zlostné oči a široce roztažená křídla, vypjatá ocasní pera a pyšně stojí na majestátních pozlacených nohou.

Představoval jsem si Zlatý pavilon jako nádhernou loď, která proplovává mořem času. Tato *stavba s malým počtem zdí, kterou profukuje vítr*, jak ho popisuje kniha o umění, ve mně vzbuzovala představu lodi, a jezero, v němž se tato složitá třípodlažní stavba vzhlíží, jsem pokládal za symbol moře. Zlatý pavilon proplovává hlubokou nocí. Plaví se, aniž by tušil, kdy jeho cesta skončí. Za dne ta podivuhodná loď spouští nonšalantně kotvy a nechává se okukovat davy lidí, jakmile však přijde noc, vlije do ní okolní tma novou energii a ona se střechou místo napjatých plachet vyplouvá dál.

Bez přehánění mohu říci, že prvním skutečným problémem, kterému jsem v životě čelil, byla krása. Můj otec byl prostý venkovský kněz s omezenou slovní zásobou a naučil mě pouze tomu, že na světě neexistuje nic krásnějšího než Zlatý pavilon. Nedokázal jsem se ubránit pocitu frustrace a podráždění, když jsem pomyslel, že někde existuje krása a já ji nevidím. Jestliže se totiž skutečně na jakémsi mně neznámém místě vyskytuje, pak to znamená, že mi nebyla dopřána, že je mé existenci odcizena.

Zlatý pavilon pro mě ovšem nikdy nebyl pouhou iluzí. Ve výhledu na něj mi sice bránily hory, ale kdyby se mi zachtělo, kdykoli jsem se na něj mohl jít podívat. Krása je něco, čeho se lze dotknout prstem, co se jasně odráží v očích. Věřil jsem, že uprostřed všech změn světa bude Zlatý pavilon existovat věčně a nezměněn.

Byly chvíle, kdy mi připadal jako malé, křehké řemeslné dílo, které mohu vzít do rukou, jindy jsem ho měl za obrovský monstrózní velechrám nekonečně se vzpínající

k nebi. Jako malého kluka mě nenapadlo, že krása není ani malá ani velká, ale vyvážená. Později, když jsem viděl drobný letní kvítek zmáčený ranní rosou, jak odráží matné sluneční paprsky, zdálo se mi, že musí být stejně krásný jako Zlatý pavilon. Nebo nad horami třeba ponuré mraky, jejichž okraje se zlatě třpytily, vzpomněl jsem si na Zlatý pavilon v celé jeho velikosti. Dokonce při pohledu na hezkou tvář mi na mysli vytanulo srovnání „krásná jako Zlatý pavilon“.

Byla to smutná cesta. Linka Maizuru vedla z Nišimaizuru přes Ajabe do Kjóta a vlak stavěl ve všech malých zastávkách, jako je Magura či Uesugi. Vagóny byly špinavé a podél řeky Hozu, kde vlak projíždí spoustou tunelů, vnikl pokaždé nelítostně dovnitř kouř a saze, které otce nutily znovu a znovu kašlat.

Většina cestujících byla nějak spojena s vojenským námořnictvem. Vozy třetí třídy byly plné poddůstojníků, námořníků, ženistů a rodin, které se vracely z návštěv u námořní pěchoty.

Oknem jsem pozoroval zataženou jarní oblohu. Podíval jsem se na pláštěnku, kterou si otec přehodil přes národní stejnokroj, a na mladé, zdravím kypící poddůstojníky. Jako by jim zlacené knoflíky na hrudích chtěly vyskákat. Cítil jsem se být někde uprostřed mezi nimi a otcem. Zanedlouho už dosáhnu věku, kdy i mě povolají do armády. Nebyl jsem si ovšem jist, zda bych byl jako voják schopen dostát svým povinnostem jako tihle poddůstojníci. V kaž-

dém případě jsem se prozatím nacházel mezi dvěma světy. Byl jsem ještě velmi mladý, přesto už jsem ve své ošklivé zatvrzelé hlavě tušil, že svět smrti, představovaný mým otcem, a svět života, obývaný mladými, válka spojuje. Dost možná že prostředníkem mezi nimi jsem já sám. Koneckonců, až mě ve válce zabijí, bude zcela lhostejné, kterou z cest, jež jsem měl před očima, jsem se vydal.

Moje mládí bylo zkaleno barvami soumraku. Svět černých stínů mě děsil, ale průzračnost denního světla mi nebyla souzena.

Staral jsem se o kašlajícího otce a sem tam jsem vrhl pohled z okna na řeku Hozu. Měla sytě modrý odstín, podobný modré skalici, která se používá při chemických pokusech. Pokaždé, když jsme vyjeli z tunelu, soutěsky Hozu se od trati buď vzdálily, nebo se naopak náhle přiblížily takřka na dosah. Voda v řece se mezi hladkými skalami otáčela v poklidném tempu svého modrého soukolí.

Otec měl s sebou hnětené trojúhelníčky z bílé rýže, ale ve vagónu se za ně styděl. Když otvíral krabici se svačinou, řekl proto nahlas, aby ho všichni kolem slyšeli: „To není rýže z černého trhu. Dostal jsem ji od laskavých farníků, takže se do jídla mohu s chutí zakousnout.“

Stejně snědl stěží jeden nevelký koláček.

Vůbec se mi nezdálo, že tento prastarý vlak, ukoptěný od sazí, opravdu mířil do města. Spíš mi přišlo, že směřujeme do stanice smrti, a jakmile mě to napadlo, zdálo se mi, že kouř, který pokaždé v tunelu vnikl do vozu, páchne spalovanými mrtvolami.

Nakonec jsme přece jen stanuli před hlavní branou kláštera Rokuondži. Srdce se mi rozbušilo. Teď spatřím to nejkrásnější na celém světě! Slunce se pomalu sklánělo a hory se zahalily do mlhy. Vlevo od brány, uprostřed odkvétajících slivoní, stála zvonice. Spolu s námi prošlo branou ještě několik dalších návštěvníků. Nalevo od brány stála zvonice obklopená skupinou slivoní s posledními květy. Otec se zastavil u obrovského dubu před vchodem do obytné části chrámu, vnitřní klauzury, a požádal o uvedení. Opat vzkázal, abychom pár minut počkali, že se musí postarat ještě o další hosty.

„Pojď, půjdeme se zatím podívat na Zlatý pavilon,“ navrhl otec.

Chtěl mi zřejmě ukázat, že tu něco znamená, a chystal se projít branou pro obyčejné návštěvníky bez placení. Jenže od dob, kdy sem chodíval, uplynulo už víc než deset let a pokladní, prodavači amuletů i kontroloři vstupenek se mezitím dávno vyměnili.

„Až přijedu příště, zas tu budou jiní,“ podotkl otec s chladným výrazem.

Já jsem samozřejmě cítil, že tomu *příště* sám moc nevěří. Schválně jsem se ale choval jako chlapec a bezstarostně jsem před ním pobíhal. (Klukovsky jsem vypadal jen ve chvílích, kdy jsem to záměrně předváděl.) Konečně se přede mnou v celé své nádheře zjevil Zlatý pavilon, o němž jsem tolik snil. Bylo to obrovské zklamání.

Stál jsem na protějším břehu Zrcadlového jezera, v jehož vodě se Zlatý pavilon odrážel. Průčelí vystavoval zapada-

jícímu slunci, terasa Sósei stála napůl skrytá úplně vlevo. Celý pavilon se do všech detailů zrcadlil na hladině jezera, po níž pluly chaluhy a listí různých vodních rostlin, a jeho odraz vypadal lépe než samotná stavba. Večerní slunce se opíralo do vodní hladiny a mihotavý odlesk se přenášel na spodní stranu ochozů všech tří pater. Ve srovnání s okolním světlem tak byly ochozy příliš jasné a oslepující. Zlatý pavilon působil dojmem, že je trochu majestátně zakloněn, jako na obraze s přehnaně zvýrazněnou perspektivou.

„Tak co? Není to nádhera? První podlaží se nazývá Hó-sui'in – Síň očištné pravdy, druhé je Čóondó – Sluj šumění přílivu, čímž je míněn zvuk hromadného zpěvu súter, a třetí Kukjóčó – Nebeský vrchol.“

Otec mi položil svou chorobně vyzáblou ruku na rameno.

Nakláněl jsem hlavu a díval jsem se z různých úhlů, žádné pohnutí jsem však nepocítil. Pavilon nebyl nic víc než mrňavá třístupňová stavba, stará a začernalá. A fénix na vrcholu vypadal jako obyčejná vrána, která tam na chvíli usedla. Nejenže mi pavilon nepřipadal krásný, ale vyvolával ve mně pocity disharmonie a zmatku. Zarazilo mě, jak může krásu představovat něco tak nehezkého.

Každého skromného učenlivého hochy by na mém místě zarmoutil vlastní nedostatek uměleckého citu, místo aby tak snadno propadl rozčarování. Avšak zklamání tím, od čeho jsem tolik očekával, a bolest v srdci z té zrady mi zabránily v jakýchkoli dalších úvahách.

Napadlo mě, jestli snad Zlatý pavilon cosi nezastírá, aby svou krásu skryl. Není přece vyloučené, že klame oči lidí,

aby si ji uchoval jen pro sebe! Chtěl jsem k němu jít blíž, odstranit překážky, které byly příčinou toho nelibého zrakového vjemu, prozkoumat kousek po kousku každý detail a na vlastní oči spatřit jádro jeho krásy. Vzhledem k tomu, že jsem tehdy věřil pouze takové kráse, kterou lze vidět vlastníma očima, byl můj přístup zcela přirozený.

Potom mě otec s vážným výrazem dovedl až na ochoz Hósui'inu. Tam jsem si nejprve ve skleněné vitríně prohlédl hezký model Zlatého pavilonu. Ten se mi líbil, protože více odpovídal pavilonu mých snů. Do detailu vypracovaný malý pavilonek umístěný uvnitř velkého pavilonu mi připomínal nekonečný soulad, s jakým existuje mikrokosmos uvnitř makrokosmu. Konečně jsem mohl snít. Mohl jsem snít o Zlatém pavilonku, ještě menším než je tento model, ale přesto dokonalém, a pak zas o mnohem větším než je ten pravý, o nekonečně velkém pavilonu, který objímá téměř celý svět.

Nemohl jsem ovšem stát před modelem věčně. Otec mě vedl dál, tentokrát k našemu národnímu pokladu, slavné dřevěné soše Jošimicua. Socha nese jméno, jaké Jošimicu přijal, když si oholil hlavu a stal se buddhistickým mnichem – Rokuon inden Mičijoši. Ale i ta socha mi připadala jako podivná a umolousaná modla a já jsem v ní žádnou krásu nespatořoval. Potom jsme vyšli do druhého podlaží Čóondó a prohlédli si stropní fresky s nebeskou hudbou. Koncertující nebeské bytosti údajně namaloval Masanobu Kanó. V nejvyšším patře zvaném Kukjóó zůstaly jen na stropě ubohoučké zbytky zlata, které původně pokrývalo celý interiér. Ani na Kukjóó jsem neshledal nic krásného.

Naklonil jsem se přes úzké zábradlí a bezmyšlenkovitě civěl dolů na přední část jezera. Zrcadlovou hladinu ozářovalo zapadající slunce a zároveň na ni dopadal stín Zlatého pavilonu. Vypadala opravdu jako bronzové zrcadlo se starobyloou patinou. Podvečerní obloha se odrážela hluboko pod vodními rostlinami a chaluhami. Byla to docela jiná obloha než ta nad našimi hlavami. Obloha zrcadlící se na hladině vody byla průzračná, plná osamělého světla, zesponu i shora dokonale pohlcovala pozemský svět a Zlatý pavilon se do ní nořil jako obrovská zčernalá kotva z ryzího zlata.

Opat kláštera Dósen Tajama se s mým otcem kamarádil už v dobách společných zenových studií. Strávili spolu v zenovém klášteře tři roky a celou tu dobu sdíleli jednu celu. Oba dva prošli odborným výcvikem kláštera Sókokuđži, který nechal rovněž vybudovat šógun Jošimicu. Než byli přijati do kněžského stavu, museli absolvovat tradiční postupy starých zenových sekt. Nejprve seděli celý den schoulení s hlavou opřenou o zavazadlo před branou a poté je ještě čekala třídní meditace *zazen* v malé cele. Mnohem později mi ovšem mistr Dósen, když byl v dobrém rozmaru, prozradil, že s otcem v klášteře nesdíleli výhradně těžké časy přísného výcviku, ale občas také společně po večerce přešli zeď a šli se pobavit se ženami, které si zaplatili.

Když jsme si s otcem pavilon prohlédli, vrátili jsme se ke vchodu do klauzury. Odtud nás zavedli dlouhou rozlehlou chodbou do Velkého kabinetu, kde měl svou pracovnu opat. Byla to prostorná místnost s výhledem do zahrady,

v níž rostla proslulá borovice, nazvaná podle svého tvaru „plachetnicová“.

Celý upjatý ve své školní uniformě jsem strnule usedl, kolena jsem měl ztuhlá, ale otec, jakkoli vypadal vedle opata uboze, se zdál být uvolněný, sotva vešel. Ačkoli oba pocházeli ze stejného prostředí, co se majetnosti týče, byl mezi nimi značný rozdíl. Otec byl nejen chudý, ale ke všemu zesláblý chorobou, měl povadlou pleť jako napudrovanou. Mistr Dósen vedle něho vypadal úplně jako růžový koláček. O prosperitě jeho kláštera svědčila hromada neotevřených balíčků, které se mu spolu s různými časopisy, knihami a dopisy ze všech koutů světa kupily na stole. Opat vzal nůžky a buclatými prsty jeden balíček zručně rozbalil.

„Tyhle sladkosti poslal někdo z Tokia. Takové cukroví se v dnešní době jen tak nevidí. Do obchodů prý vůbec nejde, posílají je výhradně armádě a vládním úřadům.“

Popíjeli jsme jemný čaj a přikusovali k němu jakési západní cukrovinky. Nikdy jsem podobné cukroví nejedl. Čím jsem byl upjatější, tím víc se mi drobky sypaly na oblýskaná kolena černých vlněných kalhot.

Otec a opat zapáleně hovořili o armádě a o vládě a rozčilovali se, že se vláda stará jen o šintoistické svatyně, zatímco buddhistické chrámy zanedbává. Buddhistických klášterů si podle nich nejen neváží, ale dokonce je utlačuje. Pak diskutovali ještě o tom, jak by se v budoucnosti měly chrámy co nejlépe spravovat.

Opat byl malý tloušťík. Samozřejmě už měl také vrásky, ale každička z nich vypadala jako pečlivě vymydlená. Z ku-

latého obličejě mu vystupoval dlouhý nos ve tvaru pryskyřičné kapky a vyholené temeno působilo proti výrazu ve tváři poněkud přísně. Celá mistrova hlava mi ale připadala nesmírně živočišná, jako by veškerá jeho energie byla soustředěna jen do ní.

Mezitím otec s opatem změnili téma a začali vzpomínat na společné zážitky ze semináře. Pozoroval jsem plachetnicovou borovici v zahradě. Nízké dlouhé větve toho mohutného stromu byly opravdu stočené do tvaru lodi, na přídi se zvedaly do výšky nad všechny ostatní.

Před zavírací hodinou přišla pravděpodobně ještě skupina návštěvníků, neboť se od Zlatého pavilonu ozval šramot. Kroky i hlasy se vpíjely do vzduchu pozdně jarního večera, takže jejich zvuk byl měkce zaoblený, ne ostrý. Hlučení se vzdalovalo jako odliv a já jsem je vnímal jako z velké dálky. Upřeně jsem se zahleděl na fénixe na vrcholu pavilonu, který přijímal zbývající svit soumraku.

Zaslechl jsem otce, jak říká: „To dítě...“, a otočil jsem se na něj. V potemnělé místnosti právě svěřoval mou budoucnost mistru Dósenovi.

„Myslím, že už tu dlouho nebudu, a byl bych rád, kdyby ses o to dítě postaral, až nadejde čas.“

Opat Dósen byl na podobné situace zvyklý, a jak se dalo očekávat, žádná konejšivá slova nepronesl.

„Dobře,“ řekl prostě. „Vezmu si ho na starost.“

Hned nato se k mému úžasu začali oba dva bavit veselými historkami o smrti různých slavných mnichů. Jeden prý na smrtelné posteli zvolal: „Ach, nechci zemřít!“

Jukio Mišima

Zlatý pavilon

Z japonského originálu *Kinkakudži*
vydaného nakladatelstvím Šógakakkan v Tokiu v roce 1987
přeložila Klára Macúchová
Jazyková korektura Linda Zachystalová
Obálka a grafická úprava OFICINA
Sazba JT
Vydalo nakladatelství RUBATO v Praze roku 2022
Vytiskla TISKÁRNA PROTISK, s. r. o., České Budějovice
Druhé vydání
ISBN 978-80-87705-91-9

RUBATO
Sarajevská 8
120 00 Praha 2
www.rubato.cz
studio@rubato.cz